

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 2021-04-21

Plats och tid: Storskär/Norrskär, kl. 10:40
Kallade: Ledamöter
Underrättade: Ersättare
Vid förhinder: Meddela ersättare och nämndens sekreterare anette.lingesund@vaxholm.se
Information: Ärendena har delats in i A- och B-ärenden. Detta innebär att de ärenden som är markerade med A inte kommer att föredras och att de ärenden som är markerade med B kommer att föredras under sammanträdet. Vid frågor om A-ärenden, kontakta gärna förvaltningen innan sammanträdet.

Ärende Beskrivning Föredragande

1 A	Justering och fastställande av föredragningslistan	Ordföranden
2 B	Arbetsmiljörapport - medarbetare 2020	Kristina Segerborg
3 B	Medarbetarenkät resultat 2020	Kristina Segerborg
4 B	Ekonomiskt utfall och prognos januari-mars 2021 <i>(kompletteras till sammanträdet)</i>	Koray Kahruman
5 A	Hemställan om utökad låneram för kommunalförbundet Norrvatten	Koray Kahruman
6 A	Delägare Vaxholms fästningsmuseum	Marie Wiklund

Malin Forsbrand (C)
Ordförande

Anette Lingesund
Sekreterare

Kommunledningskontoret
Kristina Segerborg
HR-chef

Arbetsmiljörappport - medarbetare 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Åtterrapporering av det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM, arbetsmiljöutredningar, handlingsplaner och rapporterade tillbud/olycksfall 2020.

Under 2020 hade 844 individer en anställning i Vaxholms stad. 611 av dessa hade en tillsvidareanställning. 56% av de anställda är bosatta i Vaxholm. 65 personer fyller 65 år inom fem år.

Den totala sjukfrånvaron var 7,6% (5,9% 2019) korttidssjukfrånvaron 1-14 dagar 2020 var 4,7% jämfört med 2019 då korttidssjukfrånvaron 1-14 dagar var 3,3%. Långtidssjukfrånvaron var 39,6% och har gått ned om man jämför med 2019 då den var 45,9 %. Personalomsättningen var 8,7% jämfört med 2019 då den var 10,2% (inklusive intern rörlighet och pensionsavgångar).

I det systematiska arbetsmiljöarbetet har följande genomförts:

- Medarbetarundersökning och formulering av handlingsplan per enhet
- Årlig arbetsmiljöutbildning för chefer och fackliga ombud
- Resultat- & målsamtal
- Fysiska skyddsronder
- Löpande rapportering av tillbud och arbetsskador via systemet KIA (Kommunernas Informationssystem om Arbetsmiljö)
- Riskanalyser inför verksamhetsförändringar/omorganisationer
- Arbetsmiljöutredningar kring den social och organisatoriska arbetsmiljön

Utvecklingsarbete inom arbetsmiljöområdet under 2020

- Krishantering samt Coronarelaterade rutiner och riktlinjer
- Hållbart ledarskap
  - o Implementering av ledarskapsidé
  - o Utbildning av ledare i främjande förhållningsätt

- Fortsatt arbete med värdegrund

Bakgrund

Utifrån Vaxholms stads arbetsmiljöpolicy genomförs ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att säkerställa goda arbetsförutsättningar och en bra arbetsmiljö för alla medarbetare. Detta arbete ska åiterrapporteras årligen till central skyddskommitté (CESAK, central partsammansatt grupp för information och förhandling enligt MBL och tillika central skyddskommitté)

Ärendebeskrivning

I det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM, har vi verktyg och rutiner för samverkan, utbildning och kontroll. Systematiken ska säkerställa att vi upptäcker och kan förebygga brister och bidrar till förbättring och utveckling av arbetsmiljön.

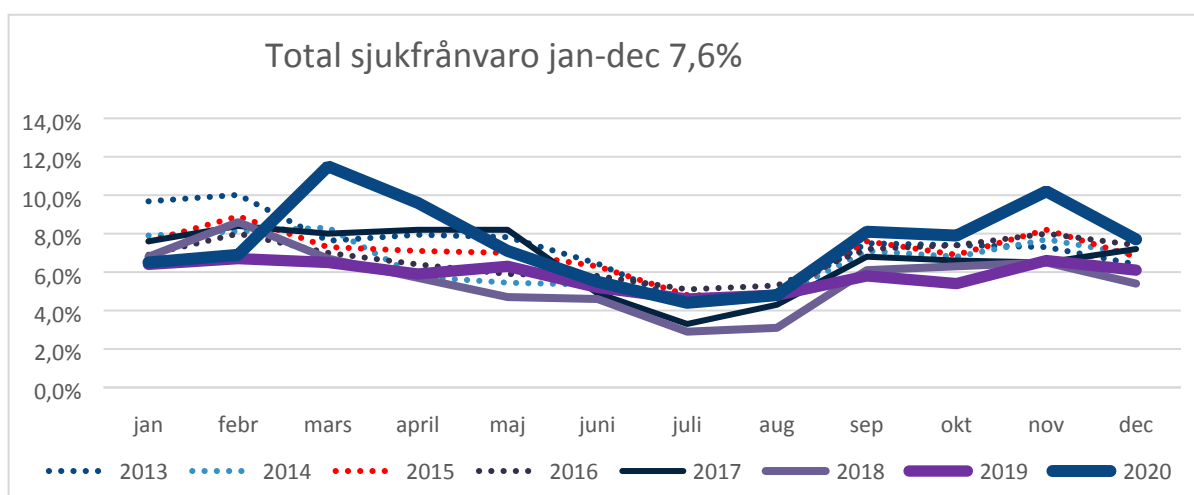
Medarbetarna

Under 2020 hade 844 individer någon typ av anställning i Vaxholms stad. 77% var kvinnor och 23% män. 611 av dem hade en tillsvidareanställning och av dessa var 76% kvinnor 24% män. Medelåldern för tillsvidareanställda var 46 år. 65 personer fyller 65 år inom 5 år.

I december 2020 hade **608 individer** en tillsvidareanställning varav **440 eller 72%** hade en heltidsanställning.

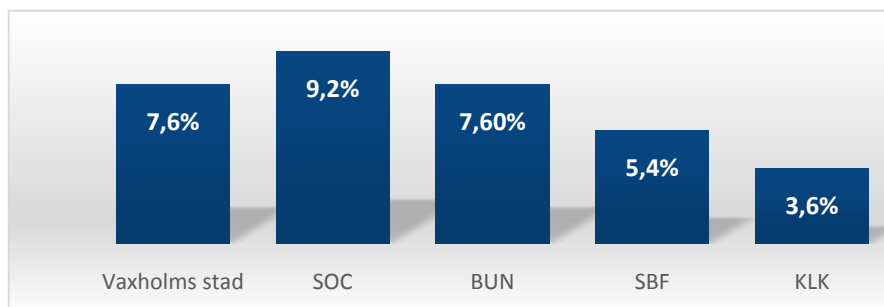
Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har stannat på en förhållandevis låg nivå trots den Coronapandemi som drabbat världen och så även Vaxholm. I sjukfrånvaron över året 2020 kan man tydligt se pandemin 2 vågor.

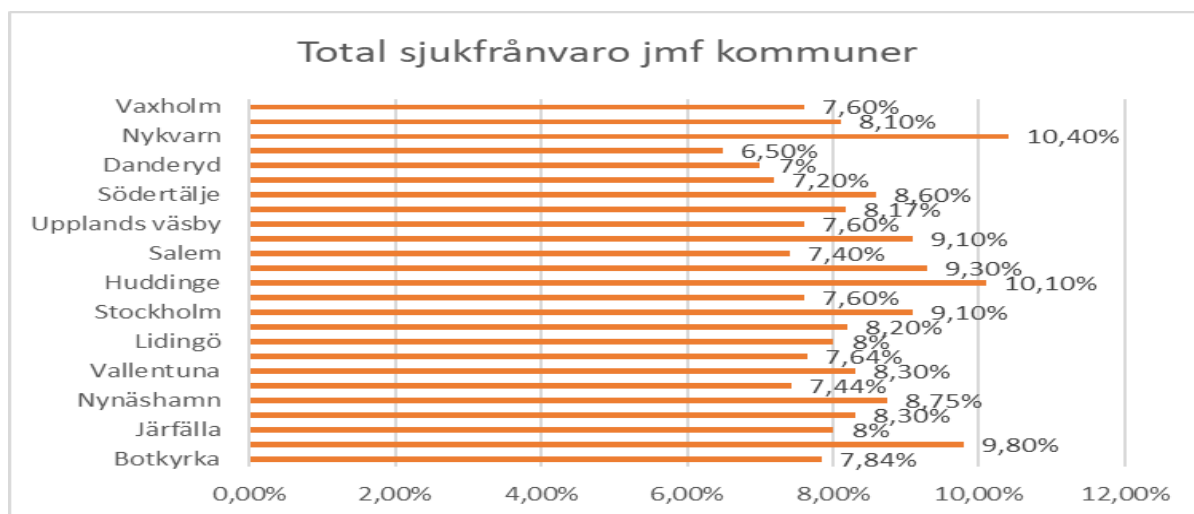

Den totala sjukfrånvaron var 7,6% (5,9% 2019) varav 39,6% (45,9% 2019) långtidssjukskrivning. 63 individer (64 individer 2019) med sammanhängande sjukskrivningsperiod längre än 60 dagar. Under 2020 har sjukskrivning pga psykisk ohälsa ökat, 63% av de som varit sjukskrivna längre än 60 dagar har varit det pga någon form av psykiska besvär (depression, ångesttillstånd) (2019 var den siffran 45% och 2018 65%)

Fördelning av sjukfrånvaro mellan förvaltningarna 2020 ser ut enligt följande bild:

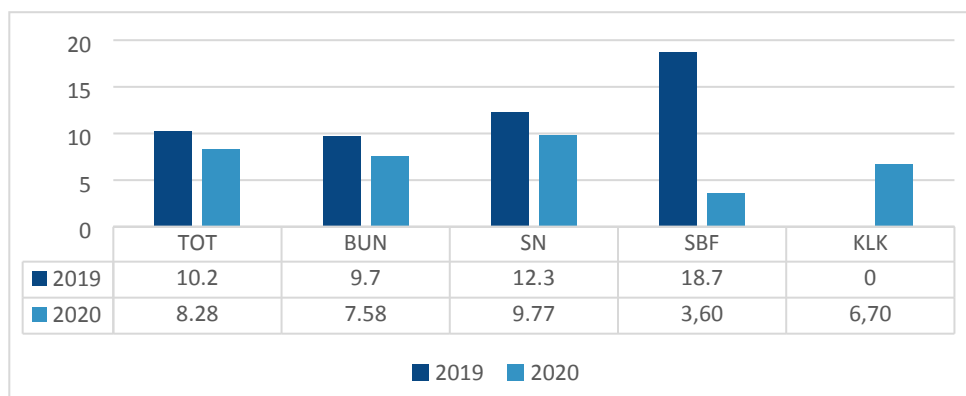

Vid en jämförelse av total sjukfrånvaro mellan Stockholmskommuner 2020 hamnar Vaxholm stad på en förhållandevis låg nivå.

Personalomsättning

Personalomsättningen var 2020 8,7% ,2019 (10,2%),inklusive pensionsavgångar och intern rörlighet. Personalomsättningen beräknas genom andel avslutade tillsvidareanställningar i relation till antal tillsvidareanställningar.

Personalomsättningen har minskat inom samtliga förvaltningar utom på Kommunledningskontoret.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

I det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM, har följande genomförts:

- Handlingsplaner utifrån genomförd medarbetarundersökning som genomfördes i okt 2020 har tagits fram vid varje enhet utifrån enhetens egna resultat. Generellt fokus på områdena minskad stress, målkvalitet. HR kontrollerar att handlingsplan formulerats och dokumenterats. Ny mätning i oktober 2021.
- Resultat- och Målsamtal har genomförts under våren. I samtalet utvärderas den fysiska, den organisatoriska och den sociala arbetsmiljön på individnivå. Samtalet är också en del i löneprocessen där prestation, måluppfyllelse och planering framåt med formulering av individuella mål.
- Skydds rond av den fysiska arbetsmiljön har genomförts under hösten. Vid rondens skrivs ett protokoll som anger bristen, förslag på åtgärd, ansvarig och tidsplan. Bristerna innehåller till största del fastighetsfrågor som överlämnats till Tekniska enheten. Behov av förbättringar kring brandskyddsarbetet är också vanligt förekommande. HR kontrollerar att rond genomförts och protokollförts.
- Löpande rapportering av tillbud och arbetsskador har skett via webben i KIA (Kommunernas Informationssystem om Arbetsmiljö). Chefer får individuell genomgång av systemet i introduktion eller utifrån behov och önskemål. Under 2020 anmäldes 43 stycken tillbud, 39 stycken olycksfall (varav 3 som orsakat sjukfrånvaro), 4 färdolycksfall (varav 3 som orsakat sjukfrånvaro) och 29 anmälda arbetssjukdomar, varav 26 orsakat sjukfrånvaro.
- Risk och konsekvensanalyser har genomförts kontinuerligt under Coronakrisen och inför organisatoriska förändringar samt förändring av fysisk arbetsmiljö.

Utvecklingsarbete inom arbetsmiljöområdet under 2020

- Krishantering samt Coronarelaterade rutiner och riktlinjer
- Hållbart ledarskap
  - Implementering av ledarskapsidé
  - Utbildning av ledare i främjande förhållningsätt
- Fortsatt arbete med värdegrund

Bedömning

Detta är Vaxholm stads årliga sammanställning av det systematiska arbetsmiljöarbete. Kommunstyrelsen har det yttersta arbetsgivaransvaret i staden och ska således ha information och kunskap kring detta arbete.

Finansiering

Finansiering sker inom ram.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Arbetsmiljörapport - medarbetare 2020 2021-03-31

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Kristina Segerborg, HR chef Vaxholm stad, KLK

Kommunledningskontoret
Kristina Segerborg
HR-chef

Medarbetarenkät resultat 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Trots den höga belastning på personalen som Corona pandemin inneburit visar 2020 års medarbetarenkät fortsatt höga värden.

Styrkor:

Det höga värdet på Prestationsnivå (nöjd medarbetarindex) indikerar att organisationen har goda förutsättningar att utföra sitt arbete. Resultatet ligger inom zonen förändringskraft. Mätningen visar också höga värden, över riktvärde, för gott ledarskap (ledarskapsindex).

Utvecklingsområden:

Organisationens förbättringsområden är fortsatt stressrelaterade områden (Arbetsrelaterad utmattning och arbetstakt) och målkvalitet (upplevelsen av tydliga, påverkningbara och realistiska mål).

Verktyget:

2020 års undersökning genomfördes för sjunde året med ett webbaserat verktyg via Springlife AB.

Bakgrund

Vaxholms stad har sedan 2010 genomfört en årlig enkätundersökning bland samtliga medarbetare för att kartlägga den sociala och organisatoriska arbetsmiljön. Undersökningen har genomförts med en webbaserad enkät. Syftet är att utifrån resultatet förbättra och utveckla den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, som en del i vårt systematiska arbetsmiljöarbete

Ärendebeskrivning

Genomförande

2020 års undersökning startade den 6 oktober och stängdes den 25 oktober. resultat att arbeta med. Ett personligt mail skickades till varje medarbetare med en länk till enkäten. Enkäten bestod av 67 frågor

som varit desamma över åren. Då 2020 har varit ett utmanande år pga. av pandemin och ställt höga krav på medarbetarskap och ledarskap har vi varit angelägna om att få veta hur de upplever sin arbetsituation därför att vi i denna enkät ställt vi till 5 extra frågor som berörde arbetet med Corona under perioden 17 mars till 30 juni,

Vid fyra tillfällen skickades påminnelsemejl till medarbetare som inte svarat. Genom verktyget kunde svarsfrekvensen följas i realtid. Svarsfrekvensen blev 87% (89% 2019) eller 518 av 611.

Den 11 november presenterades resultatet på övergripande nivå för samtliga chefer och fackliga representanter. Därefter blev det egna resultatet tillgängligt för respektive chef. Vid presentation för Kommunstyrelsen den 4 /2–2021 presenterades delar av medarbetarundersökningen med fokus på effekter av Corona pandemin för våra anställda.

Efter att medarbetarundersökningen presenterats för samtliga chefer och fackliga representanter är nästa steg i processen var att ansvarig chef presenterade resultatet för sina medarbetare och därefter påbörjades arbetet med framtagandet av handlingsplaner. Varje enhet tar fram sin handlingsplan utifrån dess specifika förutsättningar. Ett arbete som slutförts den 28 februari 2021.

För att ett resultat ska redovisas krävs minst fem svar i gruppen. Resultatet redovisas aggregerat från enhetsnivå till totalt för staden. 39 chefer eller grupper fick ett "eget" resultat att arbeta vidare med. Mindre grupper, som inte fick ett eget resultat, utgick från aggregerat resultatnivån över, där deras svar ingår. Mätningen gav 67 resultat inklusive alla aggregerade resultat.

Enkäten

Resultatet visar ett sammantaget värde – **Prestationsnivå**. Detta värde beskriver i vilken grad organisationen har förutsättningar att utföra sitt arbete, kan hantera motgångar, förändringar och utveckling. Detta värde är vårt Medarbetarindex – nöjd medarbetarindex.

Prestationsvärdet räknas fram utifrån 11 viktade **Förbättringsområden**:

Medarbetarkraft	irritation, ängslan, koncentration – "tillgänglig energi"
Arbetsrelaterad utmattning	utmattning, brist på återhämtning, långsiktig arbetsrelaterad trötthet
Arbetstakt	arbetstakt – inte för hög inte för låg
Effektivitet	resursanvändning, processer, gemensamma mål
Delaktighet	påverkansgrad, inflytande, befogenheter
Socialt klimat	mellanmänniskt
Lärande i arbetet	tillräcklig, utnyttjande och utveckling av kompetens
Återkoppling	ledarskap och tydliga förväntningar
Ledarskap	ledarskapet
Medarbetarskap	det individuella ansvaret
Målkvalitet	tydliga, realistiska, mätbara, påverkansbara mål

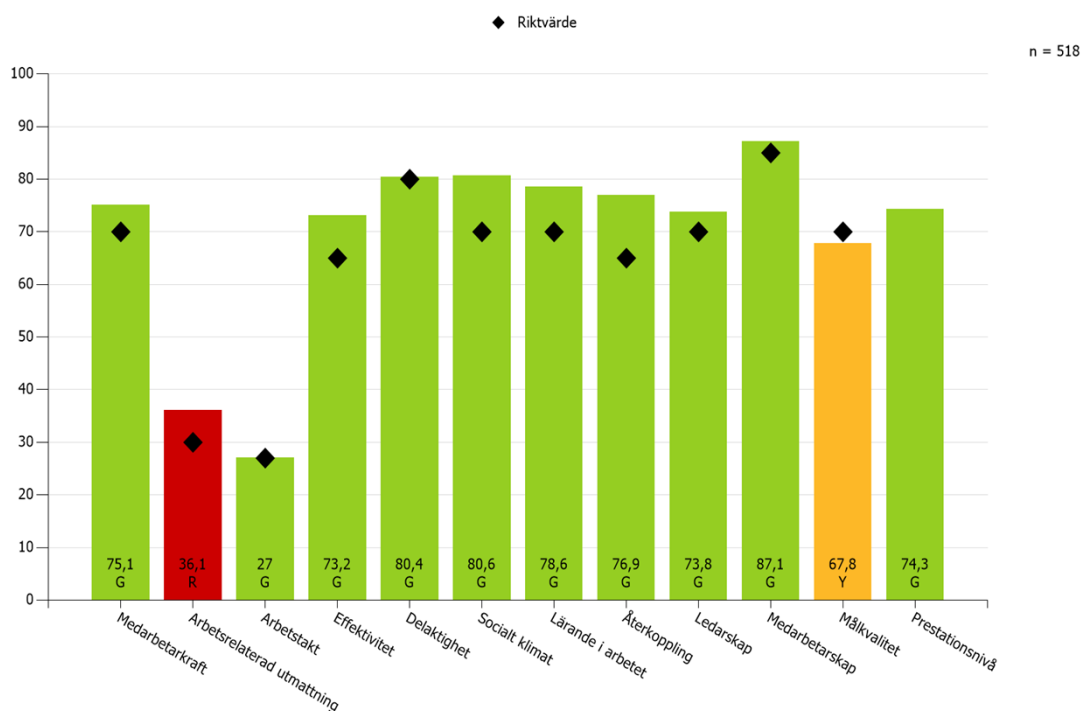

Varje område redovisas i diagram med värdet placerat inom Kritisk zon (röd), Komfortzon (gul) eller Zon för förändring (grön).

Springlifes frågebatteri är framtaget efter mångårig forskning där resultatet hjälper organisationen att lyckas med genomförande av sina strategier samt uppnå verkligt bestående resultat och verklig beteendeförändring.

Vaxholms stad har kompletterat undersökningen med egna frågor kring attraktiv arbetsgivare och med SKR:s Hållbart medarbetarengagemang, HME-frågor, som alla kommuner och landsting i riket kan använda.

Vaxholms stads resultat

Prestationsnivå

Vaxholms stad uppnår en **prestationsnivå på 74,3** (74,9 2019) och befinner sig därmed i zonen för förändringskraft. Ett värde över 70 är en hög Prestationsnivå. Detta indikerar att vår organisation trots den utmaning som Corona pandemin inneburit mår bra och har kraft att möta och genomföra förändring och utveckla – förutsättningarna att utföra arbetet är mycket goda.

På förvaltningsnivå är det förändringar på Prestationsnivån mot tidigare mätning. Utbildningsförvaltningen har ökat mest och ledningsgruppen har minskat mest men alla grupperna ligger inom zonen förändringskraft. 44 grupper har fått ett eget resultat (>4 svarande). Av dessa hamnar

33 inom grön zon, 10 inom gul samt 1 utan resultat pga. för få svarande på alla frågor. Ingen grupp har hamnat inom röd zon.

I undersökningen ingår SKR:s (Sveriges kommuner och regioners) frågor som är underlag för totalindex HME (hållbart medarbetar-engagemang). Vaxholms stads totalindex är 2020; 82, vilket kan jämföras med genomsnittligt resultat för alla kommuner som är 79. Även Vaxholms resultat för ledarindex är högt 2020 (83), i jämförelse med genomsnittet för alla kommuner som är 78.

Styrkor

2020 års resultat visar nio av elva förbättringsområden på nivå över riktvärdet. I jämförelse med 2018 års mätning är det förbättringar inom alla elva områdena. De fyra förbättringsområden som ligger högst över riktmärket är **socialt klimat, lärande i arbetet, återkoppling och effektivitet**. Området Målkvalitet har under denna pandemi gått ned något under 2020 (67,8) och ligger på en något lägre nivå än 2019 (68,7) men högre än 2018 (66,6) och ligger fortfarande inom den gula komfortzonen.

Arbetstakt och arbetsrelaterad utmattning

Anmärkningsvärt är att område Arbetstakt (tempot under arbetsdagen) har gått ned 2020 med 4,1 enheter från 31,1 (2019) till 27 (2020), detta under en pågående krislägesituation. Det innebär att arbetstakten har gått från röd till grön zon totalt inom Vaxholm stad. Tolkning av detta kan vara att krisen tvingat fram hårda prioriteringar av verksamheten och ett tydligt fokus på hur verksamheten ska bedrivas under krisen. Distansarbete kan också vara orsak till att den upplevda stressnivån i arbetstakten gått ned. Det ser dock olika ut inom olika verksamheter, kommunledningskontoret och statsbyggnadsförvaltningen har gått från röd zon till gul och utbildningsförvaltningen från gul zon till grön. Ledningsgruppen befinner sig dock fortsatt i röd zon.

Den arbetsrelaterade utmattningen (brist på återhämtning) har också minskat något från 36,2 (2019) till 36,1 (2020) även här har samtliga förvaltningar minskat inom området utom ledningsgrupp som ökat något under året.

Ledarskapet

Ledarskapet har prövats hårt under 2020, stora omställningar, omprioriteringar, distansarbete samt ständiga risk och konsekvensanalyser. Medarbetarundersökningen visar dock ett fortsatt högt resultat för ledarskapet på 73,8 för 2020 att jämföra med 74,5 2019 och 72,6 för 2018. Vi ser ett tydligt samband mellan Ledarskapet och Prestationsnivån – ju bättre ledarskap desto nöjdare medarbetare. SKR:s mätning HME bekräftar vårt interna värde. Delindex för ledarskap blev här 83 att jämföra med övriga kommuners snitt på 79.

Utvecklingsområden

Undersökningen visar att vi ligger inom grön zon och över riktvärdet på 9 av 11 områden.

Arbetsrelaterad utmattning ligger i röd zon och Målkvalitet i gul zon. Arbetsrelaterad utmattning (brist på återhämtning) är ett förbättringsområde som vi arbetar med under flera år men är fortfarande under riktmärket och kräver fortsatt arbete. Undersökningen visar dock att trots ett år av hård påfrestning i organisation att vi går i rätt riktning. Den arbetsrelaterad utmattning har ökat i ledningsgrupp och statsbyggnadsförvaltningen under året medan övriga förvaltningar minskat sina nivåer. Vad gäller arbetstakt har den förbättrats inom alla förvaltningar och befinner sig i grön eller gul zon. Ledningsgruppen är dock kvar i röd zon men har minskat sina nivå sedan 2019.

Att arbeta med områdena **Effektivitet, Delaktighet och Mål kvalitet** har en direktpåverkan på dessa områden. Man planerar arbetet, man arbetar mot samma mål och resurserna används på bästa sätt, här ser vi små förändringar utifrån tidigare mätningar, troligtvis beroende på de prioriteringar som pandemin medfört.

I enheternas handlingsplaner för 2019 har aktiviteter till stor del handlat om fortsatt arbete med att få in Vaxholms stads värdegrunder i sina verksamheter. Den aktiviteten var obligatorisk för alla enheter. Mötesstrukturen är en prioriterad del i många av handlingsplanerna och hur man tar tillvara den kompetens som finns i verksamheterna, hur skapar vi de bästa förutsättningarna för arbetsro, trygghet och gemensamt arbete mot samma mål.

För enheter med låga resultat har specifika stödinsatser genomförts. Fokus har varit riktade mot "stressområdena" och Målkvalitet och det har givit resultat. Årets mätning visar att den samlade medarbetarkraften gått ned något och minskning har skett i Statsbyggnadsförvaltningen och ledningsgrupp övriga förvaltningar har trots årets utmaningar gått upp sedan föregående mätning.

Vaxholmspecifika frågor

Mobbing, Trakasserier, Hot och Våld

Resultaten för frågorna kring hot och våld, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling ligger nära 2019 års resultat. Frågan om Utsatt för hot och våld är oförändrad. Andel medarbetare som vet hur de ska agera om de blir utsatta för trakasserier eller kränkning har minskat med 1,1 procentenheter. 12 personer anger att de varit utsatta för diskriminering från arbetskamrat/chef, 37 för kränkande särbehandling och en person anger att man utsatts för sexuella trakasserier. Ingen anmälan har inkommit och därmed har det heller inte gjorts någon utredning.

Attraktiv arbetsgivare

Vaxholms stad fortsätter följa frågeställningar kring hur medarbetare uppfattar staden som arbetsgivare. Resultaten har förbättrats från 2019 vilket är väldigt Resultaten visar att medarbetarna är stolta över det "arbete som utförs vid den egna arbetsplatsen" och att "Jag rekommenderar gärna andra att arbeta inom Vaxholms stad". Resultatet har också ökat i "Min uppfattning är att Vaxholms stad är en föregångare jämfört med andra kommuner i länet". En ny fråga har tillförts i denna undersökning gällande IT där 25,1% svarar att de inte är nöjda "IT (datorer, e-post, telefoni etc.) som krävs att utföra arbetet fungerar bra på min arbetsplats"

Bakgrundsfrågor

Vid analys av resultat utifrån kön, ålder, befattning och anställningstid i staden framkommer inga stora skillnader mot föregående år. Männen är något mer nöjda och fria från stress. Det samma gäller för äldre medarbetare (60 år och äldre). Utifrån anställningstid är det nyanställda (ett år eller mindre) och de med längst anställningstid (21 år eller mer) som är mest nöjda och fria från stress.

Det fortsatta arbetet

Handlingsplan

Det fortsatta arbetet sker på respektive enhet med att ta fram handlingsplaner utifrån resultatet i medarbetarundersökning fram till februari då genomförandet tar vid. Resultat och handlingsplan utgör ett av underlagen i resultat och målsamtalet för chefer.

Fortsatt fokus på systematiskt målarbete och stressreducering.

2020 har varit ett år som starkt påverkats av pandemin vilket gjort att fokus legat på att prioritera och leda arbetet utifrån krisens förutsättningar. Det viktigaste förbättringsområdet under 2020 är de **"stressrelaterade"** områdena och **målkvalitet**.

Detta arbete fortsätter vi genom att systematiskt arbeta med att tydliggöra målen, att bryta ner dem till individnivå, vilket skapar ett större engagemang hos medarbetarna. Det blir då tydligare för varje medarbetare hur de bidrar till de övergripande målen, det stärker delaktighet, ledarskap, medarbetarskap och effektivitet vilket i sin tur förbättrar medarbetarkraften och den arbetsrelaterade utmattningen.

Vi fortsätter arbetet kring våra värdebaserade arbetssätt under 2021. Fokus kommer att ligga på ledarskap, medarbetarskap samt ett främjande förhållningsätt, där aktiviteter planeras under våren/sommaren 2021. Syftet med detta är att varje medarbetare och ledare skall förstå sin roll och ansvar i arbetet med att efterleva vår värdegrund. Det ska vara en naturlig del i det dagliga arbetet.

Under 2021 genomför vi en upphandling av ny leverantör av medarbetarundersökning för Vaxholm stad. I den upphandlingen efterfrågar vi en enkel hantering av den årliga medarbetarundersökningen samt en option på pulsmätningar. I pulsmätningar kan vi få möjligheten att under året få indikationer hur arbetet går med handlingsplaner eller av specifika frågor som vi vill mäta. Upphandlingen beräknas vara klar i juli 2021.

Finansiering

Genomförande av medarbetarundersökning inklusive arbete med handlingsplaner sker inom ram.

Förslagets konsekvenser

Den årliga medarbetarundersökningen är en viktig del av vårt systematiska arbetsmiljöarbete. Kommunstyrelsen har det yttersta arbetsgivaransvaret i staden och ska således ha information och kunskap kring detta arbete.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Medarbetarenkät resultat 2020, 2020-03-31

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Kristina Segerborg, HR chef Vaxholm stad, KKK

Kommunledningskontoret
Koray Kahruman
Ekonomichef

Hemställan om utökad låneram för kommunalförbundet Norrvatten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

Norrvattens nuvarande låneram utökas med 800 miljoner kronor till 2 100 miljoner kronor.

Sammanfattning

Kommunalförbundet Norrvattens ändamål är att förse medlemskommunerna med dricksvatten. För att klara det uppdraget äger och förvaltar förbundet anläggningstillgångar som vattenverk, pumpstationer, ledningsnät och vattenreservoarer. Anläggningstillgångarna står för stora värden, men eftersom merparten av anläggningarna byggdes under 60- och 70-tal är de avskrivna. Dagens bokförda värde motsvarar endast, grovt uppskattat, en tiondel av nyanskaffningsvärdet av tillgångarna. Eftersom förbundet lyder under självkostnadsprincipen, och avskrivningskostnaderna (bokfört värde) är för låga, finns endast ett mindre utrymme för självfinansiering av investeringar. Detta innebär att lån behöver upptas för att finansiera nya anläggningar eller förnyelse av nuvarande anläggningar.

Medlemskommuner i förbundet äger andel i förbundets tillgångar efter levererad vattenmängd sedan inträdet i förbundet. Förbundsmedlem ansvarar för förbundets skulder och andra förbindelser utifrån sin andel.

Norrvatten är i ett skede med behov att investera i verksamheten för att rusta upp och bygga ut vattenverk och ledningsnät. Därtill ställs nya krav på säkerhetsskydd och dricksvattenkvalitet. Regionens snabba expansion och utbyggnad i infrastruktur leder till att Norrvatten måste utöka kapaciteten och anpassa investeringarna till medlemskommunernas befolkningsökning och tillväxt.

Norrvattens förbundsstyrelse fattade på sammanträdet 17 februari 2021 (§10) beslut om att föreslå förbundsfullmäktige att hemställa till medlemskommunerna att medge att låneramen utökas från den i förbundsordningen beslutade nivån 1 300 Mkr till 2 100 Mkr.

Förbundsfullmäktige beslutade den 10 mars 2021 (§6) att hemställa till medlemskommunerna att medge en ökning av nuvarande låneram med 800 Mkr till 2 100 Mkr.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Hemställan om utökad låneram för kommunalförbundet Norrvatten, 2021-04-07

Hemställan om utökad låneram för kommunalförbundet Norrvatten inklusive bilagor

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Marie Wiklund, klk
Koray Kahruman, klk

För kännedom: annika.palmgren@norrvatten.se

Norrvattens medlemskommuner

Datum	2021-03-12	Handläggare	Håkan Falk
Diarienummer	NV2021-065	Projektnummer	

Hemställan om utökad låneram för kommunalförbundet Norrvatten

Bakgrund

Kommunalförbundet Norrvattens ändamål är att förse medlemskommunerna med dricksvatten. För att klara det uppdraget äger och förvaltar förbundet anläggningstillgångar som vattenverk, pumpstationer, ledningsnät och vattenreservoarer. Anläggningstillgångarna står för stora värden, men eftersom merparten av anläggningarna byggdes under 60- och 70-tal är de avskrivna. Dagens bokförda värde motsvarar endast, grovt uppskattat, en tiondel av nyanskaffningsvärdet av tillgångarna. Eftersom förbundet lyder under självkostnadsprincipen och avskrivningskostnaderna (bokfört värde) är för låga finns endast ett mindre utrymme för självfinansiering av investeringar. Detta innebär att lån behöver upptas för att finansiera nya anläggningar eller förnyelse av nuvarande anläggningar.

Medlemskommuner i förbundet äger andel i förbundets tillgångar efter levererad vattenmängd sedan inträdet i förbundet. Förbundsmedlem ansvarar för förbundets skulder och andra förbindelser utifrån sin andel.

Norrvatten är i ett skede med behov att investera i verksamheten för att rusta upp och bygga ut vattenverk och ledningsnät. Därtill ställs nya krav på säkerhetsskydd och dricksvattenkvalitet. Regionens snabba expansion och utbyggnad i infrastruktur leder till att Norrvatten måste utöka kapaciteten och anpassa investeringarna till medlemskommunernas befolkningsökning och tillväxt.

Ärendet

I september 2020 (§ 52) fattade förbundsstyrelsen inriktningsbeslut för utbyggnaden av Norrvattens framtida vattenproduktion. Inriktningsbeslutet innebär en etappvis utbyggnad av ett nytt kompletterande vattenverk med en tidigt bedömd investeringsram om 1800 Mkr – 2400 Mkr. För att kunna genomföra utbyggnaden av dricksvattenproduktionen behöver Norrvattens låneram i ett första steg utökas från dagens 1300 Mkr till 2100 Mkr.

Norrvatten

Post Box 2093, 169 02 Solna Telefon 08-627 37 00 E-post info@norrvatten.se Webbplats www.norrvatten.se
Besök Huvudkontor: Skogsbacken 6, Sundbyberg Görvälnverket: Vattenverksvägen 20, Järfälla

Norrvattens förbundsstyrelse fattade på sammanträdet 17 februari 2021 (§10) beslut om att föreslå förbundsfullmäktige att hemställa till medlemskommunerna att medge att låneramen utökas från den i förbundsordningen beslutade nivån 1 300 Mkr till 2 100 Mkr.

Norrvattens förbundsfullmäktige fattade på sammanträdet 10 mars 2021 (§ 6) att hemställa till medlemskommunerna att medge en utökad låneram med 800 Mkr, från 1 300 Mkr till 2 100 Mkr.

För att Norrvatten ska kunna fullfölja sina åtaganden enligt fastlagd verksamhetsplan och budget behöver medlemskommunernas kommunfullmäktige beslut ha vunnit laga kraft senast under september månad 2021.

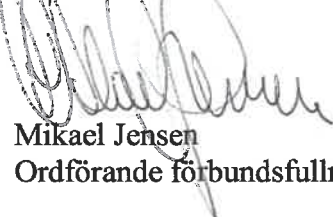
Förslag till beslut

Norrvattens förbundsfullmäktige föreslår medlemskommunernas kommunfullmäktige

att medge en ökning av nuvarande låneram med 800 Mkr till 2 100 Mkr.

Med vänlig hälsning

Norrvatten

Mikael Jensen
Ordförande förbundsfullmäktige

Håkan Falk
VD

Bilaga

1. Rapport: Utökad låneram för kommunalförbundet Norrvatten (NV2021-065-4)
2. Sammanfattande kommentar avseende granskning av underlag för utökad låneram för kommunalförbundet Norrvatten

Rapport

Diarienummer
NV2021-065

Projektnummer

Utökad låneram för Kommunalförbundet Norrvatten

Hemställan till medlemskommunerna

Norrvatten

2021-02-10

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
2. Behov av utbyggnad av Görvålverket	3
2.1. Framtida vattenbehov	3
2.2. Ökad produktionskapacitet	4
2.3. Förbättrad rening	5
2.4. Kemisk barriär	6
2.5. Tidplan för investering i Görvålverket	6
2.6. Investeringsnivå i Görvålverket.....	7
3. Ledningsinvesteringar	7
4. Norrvattens totala investeringar	8
5. Ekonomi och vattentaxan	9
6. Utökning av låneramen	10

1. Bakgrund

I Norrvattens förbundsordning stadgas att samtliga medlemskommuner ska ge sitt godkännande för att förändra förbundets låneram. Idag uppgår Norrvattens låneram till 1 300 miljoner kronor och förbundets låneskuld låg vid årsskiftet 2020/2021 på 1 025 miljoner kronor. Vid årsskiftet 2021/2022 kommer låneskulden uppgå till cirka 1 300 miljoner kronor, vilket innebär att låneramen behöver justeras under 2021. Justeringen behövs för att kunna fortsätta att investera i utökad kapacitet i Görvålverket och i huvudvattenledningarna fram till medlemskommunerna. En trygg dricksvattenproduktion av hälsosamt dricksvatten är en förutsättning för Norrvattens medlemskommuners tillväxt. Norrvatten behöver kunna producera mer vatten för att möta befolkningstillväxten i medlemskommunerna. Det är också nödvändigt att förbättra reningen för att säkerställa vattenkvaliteten även framöver.

För medlemskommunerna gäller att de ansvarar för sin andel av förbundets tillgångar och skulder. Andelstalet fastställs varje år i samband med årsredovisningen och bygger på summan av kapitalavgifter som respektive kommun betalar in till förbundet från det att kommunen blev medlem i förbundet.

2. Behov av utbyggnad av Görvålverket

Norrvattens vattenverk, Görvålverket, anlades för första gången 1929. Vissa delar av dagens vattenverk byggdes på 1940-talet och sedan dess har ett antal större utbyggnader genomförts för att anpassa vattenreningen till en ökad vattenförbrukning och krav på hälsosamt och gott dricksvatten. Den senaste utbyggnaden i kapacitet gjordes i slutet av 1960-talet, då ytterligare ett fällningssteg byggdes till. Därefter har flera anpassningar gjorts för att utöka kapacitet och reningsförmåga.

2.1. Framtida vattenbehov

Norrvattens dricksvattenproduktion har under de senaste årtiondena legat på en relativt stabil nivå trots att invånarantalet ökat kraftigt, vilket beror på att utvecklingen av vattensnål teknik minskat vattenförbrukningen per person. Sedan mitten av 2010-talet kan en ökning av vattenproduktionen noteras. Framöver prognostiseras (RUFS-låg) en konstant ökning av behovet då befolkningsökningen beräknas överstiga minskningen i hushållens vattenförbrukning.

I dagsläget uppgår maxkapaciteten i Görvålverket till 200 000 kubikmeter per dygn. Prognosen för vattenbehovet (maxdygnsbehovet) kommande årtionden bedöms vara följande;

2030	220 000 kubikmeter per dygn
2035	229 000 kubikmeter per dygn
2040	238 000 kubikmeter per dygn
2045	246 000 kubikmeter per dygn
2050	255 000 kubikmeter per dygn

Slutsatsen är att det kommer att krävas en ökad produktion kommande år för att möta behoven framöver. Nuvarande produktion bedöms klara maxdygnsbehovet fram till 2030.

För att ha en marginal 2030 och för att möta behovet efter 2030 krävs att ett beslut om utbyggnad tas under kommande år. Redan idag kan Norrvatten få leveransproblem vid längre perioder av hög förbrukning, t.ex. värmeböljor. Det beror på att den uthålliga produktionskapaciteten är lägre än maxkapaciteten.

Begreppet uthållig produktionskapacitet, eller förkortat uthållig kapacitet, används för att förtydliga skillnaden mellan den teoretiskt dimensionerande produktionskapaciteten (maxkapacitet) och den kapacitet som kan garanteras under årets alla dagar. Den uthålliga kapaciteten tar hänsyn till en viss redundans i processen så utrymme finns för planerat och akut underhåll (exempelvis avställd rå/renvattenpump, snabbfilter och UV-aggregat).

2.2. Ökad produktionskapacitet

I november 2016 gav Norrvattens styrelse därför VD i uppdrag att utreda alternativ för Norrvattens framtida vattenproduktion. Sedan 2017 har Norrvatten arbetat tillsammans med externa specialister, universitet, högskolor och branschorganisationer för att hitta en optimal lösning för Norrvattens framtida vattenproduktion. Under 2017 - 2020 gjordes förstudier för ny- eller utbyggnad av Görvålverket. I de inledande förstudierna utreddes två huvudspår: att utöka kapaciteten och reningen på Görvålverket alternativt att bygga ny anläggning bredvid nuvarande vattenverk. Resultatet från dessa förstudier innebar att kompletterande förstudier gjordes där en etappvis utbyggnad studerades.

I detta arbete gjordes fördjupade utredningar av Görvålverkets status och kapacitet. Statusbesiktningarna visade att livslängden på Görvålverket bedöms till ytterligare 10 - 20 år. Betongkonstruktionerna i Görvålverket kan utgöra en riskfaktor men det visade sig att betongkonstruktionerna har en bättre status än vad som tidigare har bedömts. Genom regelbundna betongbesiktningar vart femte år bedöms riskerna för skador kunna kontrolleras och åtgärdas. Reinvesteringarna i Görvålverket omfattar främst maskinell utrustning, styr och el.

Beträffande Görvålverkets kapacitet är målsättningen att utöka maxkapaciteten med ytterligare 20 000 kubikmeter per dygn till sammantaget 220 000 kubikmeter per dygn, för att kunna möta kapacitetsbehovet (maxkapaciteten) till 2030.

Investeringar genomförs för närvarande med målsättningen att öka produktionen med 20 000 kubikmeter per dygn.

Parallellt med reinvesteringarna föreslås en successiv och etappvis utbyggnad av en kompletterande anläggning som i förlängningen kan ersätta det nuvarande Görvålverket. Vartefter nya etapper tas i drift i den kompletterande anläggningen kan kapaciteten i det befintliga Görvålverket successivt minskas för en säkrare och stabilare produktion i det befintliga vattenverket. Förslaget innebär således en successiv utbyggnad av en kompletterande anläggning, samtidigt som livslängden för det befintliga vattenverket förlängs genom reinvesteringar.

Föreslagen etappvis utbyggnad av den kompletterande anläggningen omfattar i huvudsak följande delar:

- Ökad produktionskapacitet i nya produktionslinjer som dimensioneras successivt driftsätts efter prognosticerat vattenbehov
- Ny lågreservoar i anläggning eller i berg
- Kompletterande slamhantering
- Tredje mikrobiologisk barriär (utökad rening)
- Nya intagsledningar och ny intagsbyggnad med maskinell utrustning
- Kompletterande kemikaliehantering

Det framtida vattenverket kommer att ha nio produktionslinjer när det är fullt utbyggt. Kapaciteten för varje produktionslinje uppgår till 35 000 kubikmeter per dygn, det vill säga en total kapacitet på 315 000 kubikmeter per dygn när vattenverket är fullt utbyggt med alla nio linjer i drift.

I föreslagen utbyggnad i etapp 1 ingår utbyggnad av följande anläggningsdelar:

- Mark och stora ledningar
- Byggkonstruktioner, bassänghallar och stora betongbassänger
- Ventilation och rör
- El och styr
- Maskinell utrustning

Inom etapp 1 ingår merparten av de anläggningsdelar och konstruktioner som behövs för att relativt enkelt kunna bygga ut upp till tre nya produktionslinjer, men bara en produktionslinje byggs komplett färdig för dricksvattenproduktion. Det innebär att alla betongkonstruktioner byggs i etapp 1, det vill säga även för produktionslinje två och tre, men dessa linjer utrustas inte med maskinell utrustning och el-installationer. Vid behov kan dessa två produktionslinjer relativt enkelt kompletteras med maskinell utrustning och el när behov uppstår.

Sammantaget innebär detta att utbyggnaden kan anpassas till Görvålverkets förutsättningar, befolkningsutvecklingen och teknikutvecklingen och att beslut kan tas successivt. Om framtida statusbesiktningar visar att ex. vis. betongkonstruktionen blir sämre och verket inte kan köras med full kapacitet finns förutsättningar att fatta ett beslut att bygga ut ytterligare kapacitet i moduler om 35 000 kubikmeter per dygn.

2.3. Förbättrad rening

Under 2019 visade den mikrobiologiska barriäranalysen på Norrvatten att skyddet mot bakterier och virus var otillräckligt. Norrvatten lever därmed inte upp till den nivå på smittskydd som anges i Livsmedelverkets vägledning. Möjligheterna att stärka reningen inom befintlig process är begränsade och kan inte ge det skydd som krävs. Det är därför nödvändigt för Norrvatten att införa ett ytterligare reningssteg, det vill säga en tredje mikrobiologisk barriär, som kan rena bort bakterier, virus och parasiter.

För att kunna få till en tillräcklig mikrobiologisk barriärhöjd, vid en etappvis utbyggnad, kommer den tredje mikrobiologiska barriären (processteget) att byggas i den första etappen av den kompletterande anläggningen, separerat från Görvålverket. Föreslagen process utgörs av ultrafilter kompletterat med UV-ljus och dosering av kloramin.

2.4. Kemisk barriär

De flesta större vattenverk i Sverige och även internationella vattenverk har tre barriärer mot mikrobiologiska föroreningar. De flesta vattenverk har också effektiva processer för att reducera lukt och smak. Flera olika metoder används som till exempel långsamfiltrering, UV-bestrålning eller dosering av aktivt kol. Dosering av aktivt kol används regelmässigt för att producera ett hälsosamt, smak- och luktfritt och rent dricksvatten.

Under senare tid har dock oron för kemiska substanser i dricksvattnet ökat. Det är främst läkemedelsrester med olika typer av giftiga organiska substanser, östrogen samt PFAS som har uppmärksammats av forskare. Förekomst av dessa föroreningar har noterats i råvatten från både Väneren, Vättern och Mälaren. Norrvatten har deltagit i FoU-arbete för att öka kunskapen inom detta område. Prover ha tagits och analyserats på både råvatten och efter Norrvattens olika processteg. Arbetet har visat att det kan finnas viss risk för att dessa ämnen kan förekomma i dricksvattnet.

Det finns olika metoder för att rena råvattnet från föroreningarna, men kunskapsläget är fortfarande oklart och några självklara tekniska lösningar eller processlösningar finns ännu inte att tillgå. Bedömningen är därför att någon kemisk barriär inte bör byggas i den första etappen som nu planeras. Istället görs förberedelser för att ett sådant reningssteg ska kunna implementeras i framtiden i den nya anläggningen om kunskapsläget klarnar och behovet skulle uppstå. Om en investering i en kemisk barriär skulle bli aktuellt får omprioriteringar ske inom ramen för investeringsbudgeten alternativt får en ny framställan till medlemskommunerna göras.

2.5. Tidplan för investering i Görvålnverket

Investeringar i att öka kapaciteten i Görvålnverket med 20 000 kubikmeter per dygn till 220 000 kubikmeter per dygn pågår och förväntas vara klara under 2028.

Under perioden 2021 – 2023 kommer planeringsarbetet för den kompletterande anläggningen att fortsätta genom att programhandling, systemhandling och bygghandling tas fram. Kapacitet för befintligt vattenverk respektive behovet av kompletterande kapacitet i den nya anläggningen definieras i samband med att programhandlingen blir klar under 2021. I samband med planeringsfasen kommer också den etappvisa utbyggnaden att förtydligas med beskrivning av kombinationen av det befintliga och kompletterande vattenverket, lämplig utbyggnadstakt definieras och förtydligande av risker med etappvis utbyggnad. Från 2023 planeras utbyggnaden av etapp 1 att påbörjas efter att upphandling av entreprenadarbetena har genomförts. Även utbyggnaden av den tredje mikrobiologiska barriären påbörjas under 2023. Under 2028 kommer etapp 1 att driftsättas och en av tre produktionslinjer tas i drift med en ökad kapacitet med 35 000 kubikmeter per dygn.

Från 2030 finns förutsättningar för en fortsatt etappvis utbyggnad baserat på avstämning mot befolkningsprognos/vattenbehov samt statusen på det befintliga vattenverket där de regelbundna betonginspektionerna är av stor betydelse.

2.6. Investeringsnivå i Görvålverket

Investeringarna i Görvålverket uppskattas till cirka 1 400 miljoner kronor under perioden 2021 - 2028. Investeringen omfattar mark, bygg, el och rör, maskin, styrning och övervakning, byggherrekostnader m.m. Reinvesteringar på cirka 300 miljoner kronor i det befintliga verket ingår liksom en post på närmare 200 miljoner kronor för oförutsedda kostnader.

Som framgår av tidplanen är investeringsbedömningarna för Görvålverket gjorda i ett tidigt skede. Säkrare underlag kommer succesivt att tas fram under 2021 – 23 inför upphandlingen.

3. Ledningsinvesteringar

Distribution av dricksvatten utgör en kärnverksamhet för Norrvatten. Distributionen ska ske med rätt tryck, i rätt volym och under kontrollerade former till Norrvattens ägarkommuner. Huvudvattenledningarna ska vara robusta och redundanta och varje punkt i huvudvattennätet ska kunna försörjas från två håll. Totalt består Norrvattens ledningsnät av cirka 340 km huvudvattenledningar med dimensioner mellan 300 och 1 200 mm.

En omfattande inventering av ledningsnätet har utförts och analyserats vid flera tillfällen. Analyserna visar att vissa ledningar är i sämre skick och haverier har inträffat tidigare och kan även inträffa framöver. Hydrauliska analyser av ledningsnätets funktion har utförts med avseende på både kapacitet, tryck och vattenhastighet. Även en noggrann analys av medlemskommunernas prognoser över befolkningsutveckling och dricksvattenbehov fram till 2030 har genomförts.

Vad gäller ledningsnätets kapacitet kommer åtgärder att behöva göras på ett flertal punkter under de kommande åren för att öka nätets förutsättningar att möta medlemskommunernas prognosticerade dricksvattenförbrukning. Kapacitet på ledningsnätet kan tillskapas genom att en ledning med större dimension förläggs eller att åtgärder vidtas i tryckstegringsstationer för att trycka mer vatten genom befintliga ledningar.

Genom olika beräkningsmetoder har Norrvatten upprättat prognoser för det framtida förnyelsebehovet av ledningsnätet. Behovet av förnyelseverk har definierats som ombyggnad eller tillbyggnad av cirka 2,5 km ledningar per år, vilket motsvarar cirka 0,75 procent av ledningsnätets längd idag.

En genomgång av historiska investeringar i Norrvattens distributionsnät och huvudledningsnät visar att upprättade planer i stort sett har följts. Under den senaste femårsperioden ligger planerade och genomförda investeringar/reinvesteringar på nivån drygt 100 miljoner kronor, vilket är på ungefär samma nivå som har föreslagits fram till år 2030.

För den kommande 10-årsperioden beräknas investeringarna i vattenledningar m.m. till cirka 1 400 miljoner kronor. Storleken på ledningsinvesteringarna bedöms således även framöver vara genomsnittligt på samma nivå som Norrvatten har haft under de senaste tio åren.

Sammanställning över större investeringar över 10 miljoner kronor:

Projekt	Projekttyp	Årtal	Budget
8577 H39-V500 stål Tibble etapp 2	Reinvestering	2021	10,0 mnkr
3122 Hållbar kapacitet 2030	Kapacitetshöjande	2021	31,1 mnkr
3134 Kem-Kalkvattenberedning	Reinvestering	2021	13,5 mnkr
8556 UV-ljus Görväln	Kapacitetshöjande	2021	14,0 mnkr
5087 TS-Stäket utbyggnad	Reinvestering	2021	15,6 mnkr
5047 H01-Spånga-Gunnebogatan	Reinvestering	2021	12,0 mnkr
5060 H01- Finspångsgatan	Reinvestering	2021	21,0 mnkr
5086 H42-Märsta Port	Reinvestering	2021	29,0 mnkr
8565 H01 Schultzvägen	Reinvestering	2021	12,1 mnkr
5054 H53-Åkersberga-Rydbo	Reinvestering	2021–2023	82,0 mnkr
5055 H30-Sollentuna-Malmsvägen	Reinvestering	2021–2023	34,2 mnkr
8557 Kungsängen Tryckstegring	Kapacitetshöjande	2021–2022	25,0 mnkr
5051 H31-Rotsunda V800	Kapacitetshöjande	2021–2023	51,0 mnkr
8517 H35-Görväln-Ryttarstugan	Kapacitetshöjande	2021–2025	104,0 mnkr
8513 Tryckstegring och V400 Norrtull	Exploatering	2022–2023	23,0 mnkr
5088 TS-Ny tryckstegring Tureberg	Kapacitetshöjande	2022–2024	30,0 mnkr
8559 Hammarby utspädning uran	Reinvestering	2025	10,0 mnkr
5033 H40-Redundans Knivsta	Tvingande	2021–2030	156,0 mnkr

4. Norrvattens totala investeringar

Sammantaget uppgår investeringsbehovet för perioden 2021 – 2030 till 2 800 miljoner kronor, varav Görvälnverket står för cirka 1 400 miljoner kronor och ledningsinvesteringarna för cirka 1400 miljoner kronor.

Under 10-årsperioden uppskattas kostnader enligt följande (miljoner kronor);

	Görvälnverket	Ledningar m.m.
2021	30	313
2022	55	158
2023	85	119
2024	170	105
2025	220	101
2026	400	100
2027	400	100
2028	40	120
2029	0	170
2030	0	145
Summa	1 400	1 431

5. Ekonomi och vattentaxan

De årliga intäkterna från vattenavgifterna uppgår idag till cirka 200 miljoner kronor. Det ekonomiska resultatet uppgår de senaste åren till ett mindre överskott på 5 miljoner kronor per år. Prognosen för 2020 och budgeten för 2021 ligger nära noll.

Investeringarna har de senaste årtiondet uppgått till i genomsnitt 150 miljoner kronor per år, varav merparten har varit ledningsinvesteringar på cirka 125 miljoner kronor per år.

Avskrivningarna uppgår till cirka 70 miljoner kronor per år, vilket innebär att kassaflödet är negativt. Upplåningen har varje år ökat med närmare 100 miljoner kronor.

En översiktlig ekonomisk bedömning har gjorts för kommande 10 års-perioden baserat på följande ingångsfaktorer:

- Investeringar i Görvälnverket med cirka 1 400 miljoner kronor och ledningsinvesteringar m.m. med cirka 1 400 miljoner kronor.
- Befolkningstillväxt enligt RUFSS låg.
- Avskrivningstider för nyinvesteringar utifrån Stockholm Vatten och Avfalls avskrivningsnivåer.
- Löner beräknas öka med 2 procent per år.
- Inflationstakten bedöms till 1,1 %/år.
- Räntan är inledningsvis 0,65 procent för att inom några år uppgå till 1,5 procent.

Huvudsakligen, som en följd av stora investeringar kommande år, beräknas kostnaderna för avskrivningar och räntor, öka succesivt under 2020-talet, för att 2029/30 vara närmare 100 miljoner kronor högre än idag. För att balansera kostnadsökningarna behöver vattentaxan höjas succesivt kommande årtionde. Det handlar uppskattningsvis om höjningar, med i genomsnitt, cirka 4 procent per år för att resultatet 2029/2030 ska vara i balans.

Eftersom den stora kostnadsökningen kommer först 2028, då investeringen i Görvälnverket aktiveras och resultatet belastas med avskrivningar, kan behovet av taxehöjningar hanteras antingen genom löpande årliga taxehöjningar eller genom en större höjning år 2028/29. Hur taxehöjningen ska hanteras får diskuteras kommande år, bl.a. med hänsyn till gällande VA-lagstiftning.

Idag finansieras Norrvattens upplåning helt genom lån på finansmarknaden. Räntekostnaden kan sänkas på två sätt. Om upplåningen skulle ske genom Kommuninvest, istället för på finansmarknaden, skulle räntan kunna sänkas med 0,3 - 0,4 procentenheter vilket, på sikt, skulle sänka räntekostnaderna med cirka 10 miljoner kronor per år. Det skulle också minska Norrvattens finansieringsrisk.

En förutsättning för att Norrvatten ska få tillgång till Kommuninvests upplåning är dock att alla Norrvattens medlemskommuner är medlemmar i Kommuninvest. Ett annat alternativ till att finansiera sig genom Kommuninvest är att medlemskommunerna tillskjuter ett ägartillskott. Frågan om den fortsatta finansieringen får diskuteras mellan Norrvattens medlemskommuner.

6. Utökning av låneramen

Under perioden 2021 – 2030 beräknas Norrvattens låneskuld behöva öka från dagens 1 300 miljoner kronor till cirka 3 000 miljoner kronor för att finansiera investeringarna. Det finns dock en osäkerhet i beräkningen av investeringsnivån i Görvålverket eftersom den befinner sig i ett tidigt skede. Det är först när programhandling, systemhandlingar och projektering har genomförts som nivån kan säkras. Av den anledningen föreslås att höjningen av låneramen sker i två steg. En första justering föreslås göras vid kommande årsskifte, 2021/22, med 800 miljoner kronor till 2 100 miljoner kronor.

En andra justering föreslås ske när det finns ett säkrare underlag för att bedöma den slutliga investeringen i Görvålverket. Beslut om utökad låneram behöver vara klart halvårsskiftet 2023, då en ytterligare höjning av låneramen med preliminärt 900 miljoner kronor bedöms behöva göras.

Håkan Falk
VD Norrvatten

Johan Wallberg
Projekt- och entreprenadchef

Medlemskommunernas andel i förbundet

Kommun	2020 andel
Danderyd	8,02 %
Järfälla	12,42 %
Knivsta	1,30 %
Norrtälje	0,50 %
Sigtuna	6,93 %
Sollentuna	10,33 %
Solna	19,57 %
Sundbyberg	12,02 %
Täby	9,82 %
Upplands-Bro	3,84 %
Upplands Väsby	7,30 %
Vallentuna	3,15 %
Vaxholm	1,27 %
Österåker	3,54 %
Summa:	100 %

Sammanfattning av genomlysning av Norrvattens framtida investeringsplaner

De kommande åren har Norrvattens ledning identifierat ett behov av att genomföra omfattande investeringar. Dels handlar det om en utbyggnad av Görväln med ett nytt kompletterande vattenverk och reinvestering av ledningsnätet samt viss utbyggnad av Norrvattens stora ledningssystem för distribution av dricksvatten till ägarkommunerna. För att kunna genomföra investeringarna krävs att Norrvattens låneram utökas, vilket kräver beslut från samtliga ägare.

Mot denna bakgrund har styrelsen för Norrvatten beslutat att genomföra en extern granskning av investeringsplanerna, de ekonomiska konsekvenserna, prognosticerat dricksvattenbehov och teknikval för ett nytt och kompletterande vattenverk.

Uppdraget har genomförts av Kjell Hasslert och Stig Hård. Kjell Hasslert har en bakgrund som koncernchef och stadsdirektör i Södertälje. Stig Hård har varit VD för det regionala bolaget Gryaab i Göteborg och sitter i Mark- och miljödomstolen som särskild ledamot (sakkunnig).

Denna rapport sammanfattar kortfattat de slutsatser som konsulterna har dragit av granskningen. Genomlysningen har genomförts under perioden mars 2020 – februari 2021.

Underlag

Som underlag för vår genomlysning har vi tagit del av Norrvattens strategiska plan, investeringsbedömningar, statusbedömningar av Görvälns nuvarande vattenverk och ledningsnätet, prognosberäkningar för framtida vattenbehov, flertalet konsultrapporter om olika utvecklingsmöjligheter för Görväln, ekonomiska beräkningar för kommande 10-årsperioden m.m.

Vi har fört en löpande och återkommande dialog med företagsledningen om analyser och slutsatser. Till stor del har våra synpunkter inarbetats i det PM, daterad 2021-02-10, som utgör framställan till styrelsen och i förlängning till medlemskommunerna om en utökad låneram.

Slutsatser och konstateranden

Våra övergripande slutsatser och konstateranden, där vi delar företagsledningens bedömningar, är följande;

- Prognosen för det framtida vattenbehovet baseras på RUF5-låg.
- Den bedömning som genomförts över Görvälns betongkonstruktioner visar att statusen är bättre än vad man tidigare befarat. Bedömningen är att en återkommande besiktning var femte år behöver genomföras för att säkra driften av vattenverket på längre sikt.
- Ny kapacitet tillförs Görväln genom en etappvis utbyggnad. I ett första skede byggs en ny byggnad som ger utrymme för ett nytt reningssteg (en mikrobiologisk barriär) och tre nya kompletterande produktionslinjer, varav en tas i drift vid dagens

bedömning. De två resterande linjerna tas i drift succesivt utifrån det framtida vattenbehovet och Görvälns status.

- Norrvatten avvaktar med att investera i en kemisk barriär till dess att livsmedelverkets preciserat sina rekommendationer och tills dess att investeringsplanerna är preciserade och teknikvalet har utretts. Dock skapas en intern beredskap för en eventuell framtida investering.

Ekonomi

Den ekonomiska prognosen visar på ett behov av en betydande taxehöjning i slutet av perioden. Mycket är beroende av att den bedömda investeringsnivån innehålls.

Den ekonomiska prognosen är, beroende på den stora låneskulden som byggs upp, mycket räntekänslig. Om finansieringen kan ske genom Kommuninvest kan räntan sänkas med 0,3 – 0,4 procentenheter.

Utmaningar

Vi menar att Norrvatten har följande utmaningar som bör beaktas i den kommande processen;

- Investeringsbedömningarna för ett nytt kompletterande vattenverk på Skäftingeholmen är i ett mycket tidigt skede. Flera betydelsefulla steg skall tas i processen; program- och systemhandlingar, projektering bygghandlingar och i slutskedet skall en upphandling genomföras. En stark projektledning behöver skapas med hög kompetens i sakfrågan.
- Genomförandefasen med förslaget nytt vattenverk och betydande ledningsinvesteringar blir en stor organisatorisk utmaning. Investeringar på storleksordningen 2 500 – 3 000 Mkr kommer att genomföras de kommande 7 – 8 åren. En omfattande investering under en lång byggprocess kräver en mycket hög beställarkompetens och en stark projektledning.
- Görvälns kapacitet och kondition måste följas löpande. Regelbundna inspektioner behöver också genomföras som underlag för reinvesteringar för att långsiktigt upprätthålla driften av Görvälns nuvarande vattenverk.

Sammanfattningsvis

Sammanfattningsvis gör vi bedömningen att förslaget till investeringsplan och ekonomisk analys är väl avvägd och välmotiverad. Genom en längre nyttjandeperiod för det befintliga vattenverket genom lämpliga reinvesteringar och en succesiv utbyggnad av ett nytt kompletterande vattenverk vid Skäftingeholmen skapas också en beredskap för att snabbt öka produktionskapaciteten om behovet finns. Den stora utmaningen blir att hålla budgeten och att skapa en organisation som klarar en betydande investering under en mycket lång byggtid.

Kjell Hasslert

Stig Hård

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2021-03-10

Sid

1 (5)

Diarienummer

NV2021-002

Norrvatten
Förbundsfullmäktige

Tid och plats Onsdagen den 10 mars 2021, kl. 17:00 – 18:00
Digitalt via videolänk samt förvaltningsbyggnaden, Skogsbacken 6, Sundbyberg

Närvarande Se närvarolista på nästa sida

Övriga deltagare Håkan Falk, VD
David Lundqvist, chef
Verksamhetsstöd
Johan Wallberg, projekt- och
entreprenadchef
Annika Palmgren,
förbundssekreterare

Utses att justera Hans Beausang och Catharina Andersson

Justeringens tid och plats 2021-03-24
Förvaltningsbyggnaden, Skogsbacken 6, Sundbyberg

Underskrifter

Paragrafer

1 - 7

Annika Palmgren, sekreterare

Mikael Jensen, ordförande

Hans Beausang och Catharina Andersson, justerande

Anslag/bevis Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Norrvatten, Förbundsfullmäktige

Datum

Sammanträdesdatum

2021-03-10

Datum för anslags uppsättande

2021-03-25

Datum för nedtagande

2021-04-15

Förvaringsplats för protokollet

Förvaltningsbyggnaden, Skogsbacken 6, Sundbyberg

Underskrift

Justerades sign

Utdragsbestyrkare

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2021-03-10

Sid

2 (5)

Diarienummer

NV2021-002

Norrvatten
Förbundsfullmäktige

Annika Palmgren, sekreterare

Kommun	Ledamöter			Tjänstgörande ersättare	Ersättare		
Danderyd	Inger Olsson-Blomberg	M	X		Leo Smidhammar	M	X
	Karl-Johan Nybell	C	X		Christina Strenger-Böös	C	X
	Torsten Sjögren	M	X		Rolf Lundgren	L	X
Järfälla	Anita Mickos	L	-		Eva Ullberg	S	-
	Björn Lindforss	M	X		Annica Nilsson	V	X
	Andreas Fögeby	S	X		Anders Bengtsson	L	-
	Jiang Millington	MP	-		Gert Jansson	KD	-
	Doris Vesterlund	C	X		Stig Dreverno	M	X
Knivsta	Harriet Swanberg	S	X		Jeanette Meland	M	X
	Gunnar Gidlund	KD	X		Mikael Rye-Danjelsen	KNU	X
Nortälje	Bino Drummond	M	X		Staffan Tjörhammar	M	X
	Tommy Lundqvist	C	X		Veronika Areskoug	L	-
	Olle Jansson	S	X		Margareta Lundgren	S	X
Sigtuna	Gunnar Balfe	M	X		Lena Lindgren-Ljungberg	M	X
	Lars Lagerdahl	M	X		Helle Nyman	M	X
	Kurt Pettersson	KD	-		Bengt Hellström	KD	-
	Ronnie Lundin	S	X		Lars Andersson	S	-
Sollentuna	Åsa Söderbergh	M	X		Folke Anger	M	X
	Towe Ireblad	KD	X		Per Gibson	L	X
	Jonas Riedel	C	X		Josefin Silverfur	C	-
	Anne-Marie Leijon	S	X		Julia Mäkitalo-Blent	S	X
	Leandro Andrade	V	X		Peter Godlund	MP	X
Solna	Leif Hansson	M	X		Torsten Svenonius	M	X
	Anders Ekegren	L	X		Veronika de Jonge	M	X
	Susanne Nordling	MP	X		Veronica Nordström	M	X
	Anna Lasses	C	X		Jacques de Maré	MP	-
	Signe Levin	S	X		Sophia Andersson	S	X
	Tove Pehrson	V	X		Faradj Koliev	S	X
Sundbyberg	Hans Beausang	M	X		Jörgen Silén	S	X
	Antina-Maria Hessel	C	X		Max Jedevall Roseneld	M	X
	Anna-Lena Hammarin	L	X		Jesper Wiklund	V	-
	Martin Solberg	MP	X		Maria Bohman Kreij	KD	-
Täby	Mikael Jensen	M	X		Gerhard Makowsky	M	-
	Jessica Jevrém	M	X		Carin Wiklund Jörgensen	L	X
	Pietro Marchesi	C	X		Christer Swartz	KD	X
	Agneta Lundahl Dahlström	S	X		Steven Jörsäter	SD	X
Upplands-Bro	Stanislaw Lewalski	M	X		Göran Malmstedt	M	-
	Ricard Wikman Koljo	C	X		Annika Falk	S	X
	Catharina Andersson	S	X		Marcus Sköld	M	X
Upplands Väsby	Mikael Schmidt	C	-		Åke Roth	M	X
	Kristina Klempt	KD	X		Torsten Hemph	L	X
	Ali Kashefi	S	-		Ann-Christine Jytner	S	X
Vallentuna	Lars Carlsson	C	X		Bengt-Åke Grip	M	X
	Sandra Rudeberg	S	X		Gustav Elfström	S	-
Vaxholm	Mikael Vigvinter	M	X		Maillis Dahlberg	C	X
	Karl Olof Fagerström	WP	X		Bengt Sandell	S	-
Österåker	Bror Jansson	M	X		Conny Söderström	M	X
	Björn Pålhammar	C	X		Thomas Kjellman	L	X
	Margareta Olin	S	X		Andreas Lennkvist Manriquez	V	X

Justerades sign

Utdragsbestyrkare

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2021-03-10

Sid

3 (5)

Diarienummer

NV2021-002

Norrvatten
Förbundsfullmäktige

Upprop

§ 1

Vid uppropet noterades 43 ledamöter och 34 ersättare

Förbundsfullmäktige konstaterade

att församlingen är beslutsmässig.

Godkännande av sammanträdesordning

§ 2

Förbundsfullmäktiges ordförande Mikael Jensen hälsade alla välkomna till sammanträdet som genomförs via videolänk och förklarade sammanträdet öppnat.

Förbundsfullmäktige beslutade

att godkänna föreliggande sammanträdesordning med deltagande via videolänk.

Godkännande av dagordningen

§ 3

Förbundsfullmäktige beslutade

att godkänna dagordningen.

Sammanträdets kungörande

§ 4

Sammanträdet har kungjorts på förbundets anslagstavla samt tillställts medlemskommunerna från den 24 februari 2021. Ledamöter och ersättare har erhållit personlig kallelse via post eller e-post.

Förbundsfullmäktige beslutade

att sammanträdet vederbörligen utlysts.

Justerares sign

Utdragsbestyrkare

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2021-03-10

Sid

4 (5)

Diarienummer

NV2021-002

Norrvatten
Förbundsfullmäktige

Val av två protokolljusterare samt tid och plats för justeringen

§ 5

Förbundsfullmäktige beslutade

att jämte ordförande justera protokollet utse Hans Beausang (M) och Catharina Andersson (S). Protokollet skickas till berörda per post inom en vecka och justeras den 24 mars 2021.

Justerares sign

Utdragsbestyrkare

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2021-03-10

Sid

5 (5)

Diarienummer

NV2021-002

Norrvatten
Förbundsfullmäktige

Hemställan om utökad låneram för Kommunalförbundet Norrvatten (NV2021-065)

§ 6

Kommunalförbundet Norrvattens ändamål är att förse medlemskommunerna med dricksvatten. För att klara det uppdraget äger och förvaltar förbundet anläggningstillgångar som vattenverk, pumpstationer, ledningsnät och vattenreservoarer. Anläggningstillgångarna står för stora värden, men eftersom merparten av anläggningarna byggdes under 60- och 70-tal är de avskrivna. Dagens bokförda värde motsvarar endast, grovt uppskattat, en tiondel av nyanskaffningsvärdet av tillgångarna. Eftersom förbundet lyder under självkostnadsprincipen, och avskrivningskostnaderna (bokfört värde) är för låga, finns endast ett mindre utrymme för självfinansiering av investeringar. Detta innebär att lån behöver upptas för att finansiera nya anläggningar eller förnyelse av nuvarande anläggningar.

Medlemskommuner i förbundet äger andel i förbundets tillgångar efter levererad vattenmängd sedan inträdet i förbundet. Förbundsmedlem ansvarar för förbundets skulder och andra förbindelser utifrån sin andel.

Norrvatten är i ett skede med behov att investera i verksamheten för att rusta upp och bygga ut vattenverk och ledningsnät. Därtill ställs nya krav på säkerhetsskydd och dricksvattenkvalitet. Regionens snabba expansion och utbyggnad i infrastruktur leder till att Norrvatten måste utöka kapaciteten och anpassa investeringarna till medlemskommunernas befolkningsökning och tillväxt.

Norrvattens förbundsstyrelse fattade på sammanträdet 17 februari 2021 (§10) beslut om att föreslå förbundsfullmäktige att hemställa till medlemskommunerna att medge att låneramen utökas från den i förbundsordningen beslutade nivån 1 300 Mkr till 2 100 Mkr.

Förbundsfullmäktige beslutade

att hemställa till medlemskommunerna att medge en ökning av nuvarande låneram med 800 Mkr till 2 100 Mkr.

Sammanträdets avslutande

§ 7

Ordförande tackade för visat intresse och förklarade sammanträdet avslutat.

Justerades sign

Utdragsbestyrkare

Kommunledningskontoret
Marie Wiklund
Kommunchef

Delägare Vaxholms fästningsmuseum

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta Vaxholms stad går in som delägare med 15% i Vaxholms fästningsmuseum.

Ärendebeskrivning

Strömma Turism och Sjöfart, verksamma på Kastellet och huvudägare i Vaxholms fästningsmuseum erbjuder Vaxholms stad ett delägarskap i muséet med anledning av förändrade ägarförhållanden i bolaget. För Vaxholms stad skulle det innebära ett köp av 15% av aktierna till ett värde av 15 000 kr.

Muséet visar kustförsvarets historia, vilket också är en viktig del av Vaxholms historia. Andra fasta utställningar är en berättelse om hur livet på Kastellet gestaltade sig samt ytterligare en yta är tillägnad och visande Ytterby Gruva, vilket har ytterligare en viktig historisk förankring i Vaxholm.

Övriga ägare är Strömma som innehar 70% av aktierna samt Vaxholms Fästnings Museivänner 15%. Styrningen av bolaget sker genom att vänföreningen har ordförandepost, Strömmas platschef är daglig ledare samt VD Strömma är också VD i bolaget. Ett delägarskap innebär att kommunen sitter med i muséets styrelse, vilket omfattar ca 4 träffar per år. Muséet drivs av två anställda. Därtill ett antal säsongsanställda samt ett antal volontärer.

Måluppfyllelse

Ett delägarskap innebär ett aktivt engagemang från Vaxholms stad. Utställningarna i muséet visar på en viktig del av Vaxholms historia, vilket medför att det är intressant för kommunen att säkerställa dess fortlevnad men också kunna vara med och påverka utvecklingen. Utställningarna skulle också kunna vara en naturlig besökspunkt för skolklasser i Vaxholm för att ta del av Vaxholms historia. Kostnaden för köp av aktier är ringa och kan hanteras inom ram.

Finansiering

Kostnaden för köp av aktierna är 15 000 kr. Detta hanteras inom ram. Utöver det är bedömningen att muséet bär sina löpande kostnader, och därav bedöms ingen ytterligare finansiering krävas.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Marie Wiklund, 2021-04-01

Power point beskrivande Vaxholms fästningsmuseum

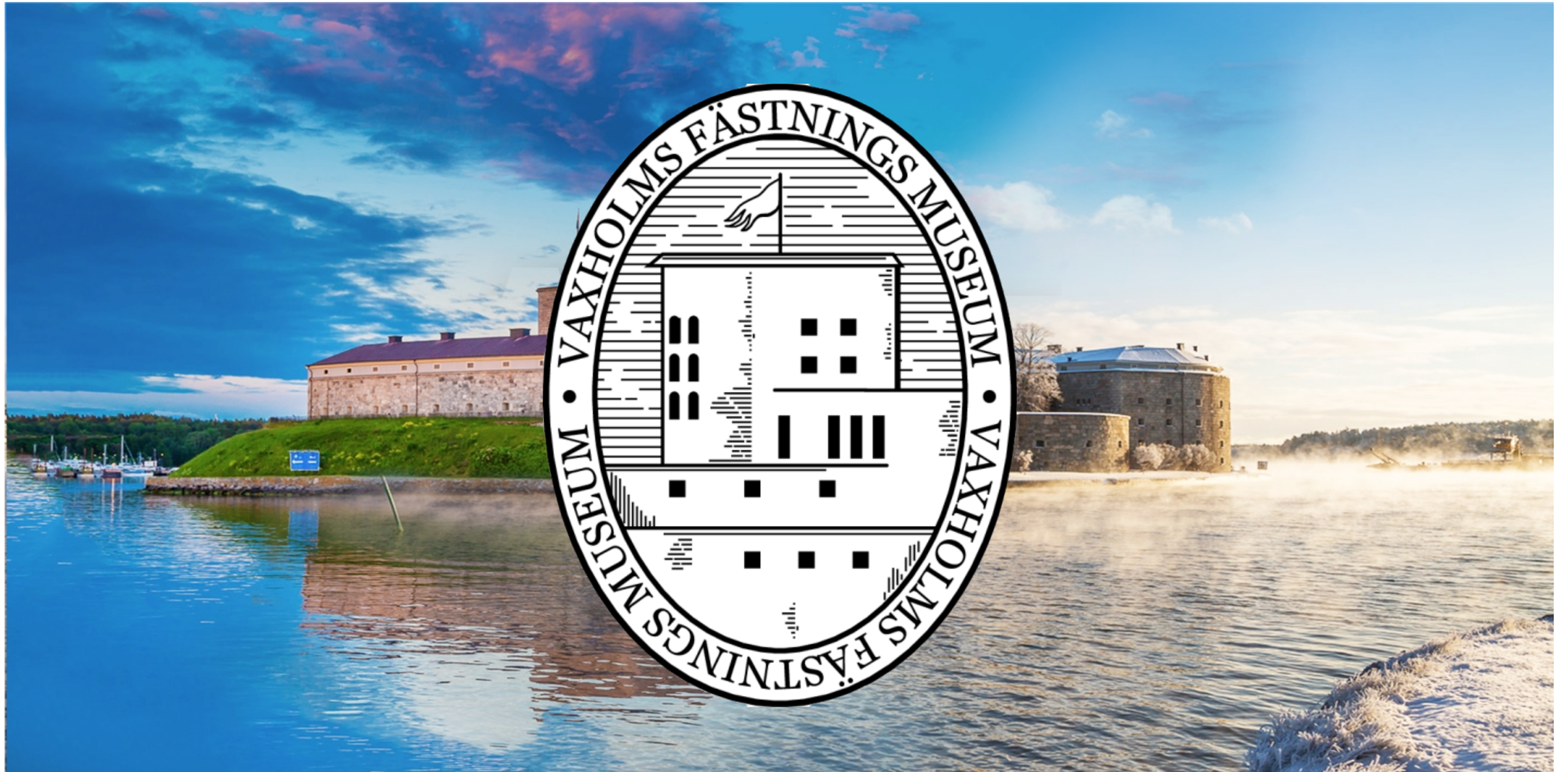
Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Kommunchef Marie Wiklund.

För kännedom: Nämnden för teknik, fritid och kultur, genom ordförande Bengt Sandell.
Gatu- och parkchef Maria Poutamo.

VAXHOLMS FÄSTNINGS MUSEUM

VAXHOLMS FÄSTNINGS MUSEUM

Inledning

Grundades 1947 som KA 1 förbandsmuseum

Drevs av försvarsmakten fram till 2010

Januari 2010 bildades bolaget Vaxholms Fästnings Museum AB (VFM AB).

Bolagsformen är aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning.

Nuvarande andelarna i bolaget:

- *STRÖMMA Turism & Sjöfart 70%,*
- *Vaxholms Fästnings Musei Vänner 15%*
- *Anders Wikström, Museikonsult 15%*

Bakgrund

Vaxholms Fästnings Museum grundades som KA 1 förbandsmuseum 1947 och har fram till 2010 drivits av Försvarmakten. Regeringen har beslutat att Försvarmakten inte ska bedriva museiverksamhet utan har i stället tilldelat SMM och SFHM 30 miljoner kronor årligen till bevarande av det svenska försvarets kulturarv. Kopplat till satsningen finns ett antal utvalda museer däribland Vaxholms Fästnings Museum.

På uppdrag av SMM genomförde Nolmark Development AB (NODE) 2008 en utredning av befintlig organisation, finansiering och verksamhet vid Vaxholms Fästnings Museum, med syfte att ta fram förslag till huvudmannaskap, samverkansformer och möjliga utvecklingsvägar. Utredningsarbetet visade på att ingen enskild aktör var villig att ta över huvudmannaskapet för museet trots att staten bidrar ekonomiskt för att säkerställa driften. Förslaget var då att samla en grupp av intressenter som var villiga att driva verksamheten vidare i bolagsform. Museets vänförening och Strömma Kanalbolag, som sedan tidigare bedriver annan verksamhet vid Kastellet, var till en början de enda aktörerna, men efter utredningsarbetet anslöt även NODE till intressentgruppen.

I januari 2010 bildades bolaget Vaxholms Fästnings Museum AB (SVB), förkortat VFM AB (SVB). Bolagsformen är aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. Under 2014 har Nolmark Development avhänt sig sitt aktieinnehav och en ny delägare har övertagit dessa aktier, ägarstrukturen är således from 2014-08-22, Strömma Turism & Sjöfart 70 %, Vaxholms Fästnings Musei Vänner 15 % och Anders Wikström 15 %. Vänföreningen håller ordförandeskapet.

Bolagsbildarna har alla olika motiv för sitt engagemang i museet:

- *Vänföreningen har såväl i sina stadgar som i sin verksamhet att se till att museet utvecklas och kan leva. I detta fall leva vidare. Kan tillföra historiska kunskaper och ett brett kontaktnät.*
- *Strömma genom Vaxholms Kastell: ser museet som en viktig del i Kastelets attraktionskraft, en viktig verksamhet i ambitionen att öppna kastelet mot privatgäster samt inslag som kan förstärka konferensgruppers besök. Kan tillföra synergieffekter på platsen med bokning, dagligledning, marknadsföring och försäljnings och marknadskanaler. Har också erfarenhet av drift av liknade anläggningar på Birka och Nya Älvsborgs fästning.*
- *Anders Wikström ser museets potential och vill gärna vara med och utveckla den. Intresse av att delta i utvecklandet av innovativa former för att organisera och finansiera museiverksamhet, med hög museal och kulturell kvalitet. Kan bidra med bred kunskap och mångårig erfarenhet av hur man organiserar, leder och bedriver verksamhet inom kulturarvsområdet. Har ett nationellt och internationellt kontaktnät av museer, myndigheter, universitet och ministerier/departement.*

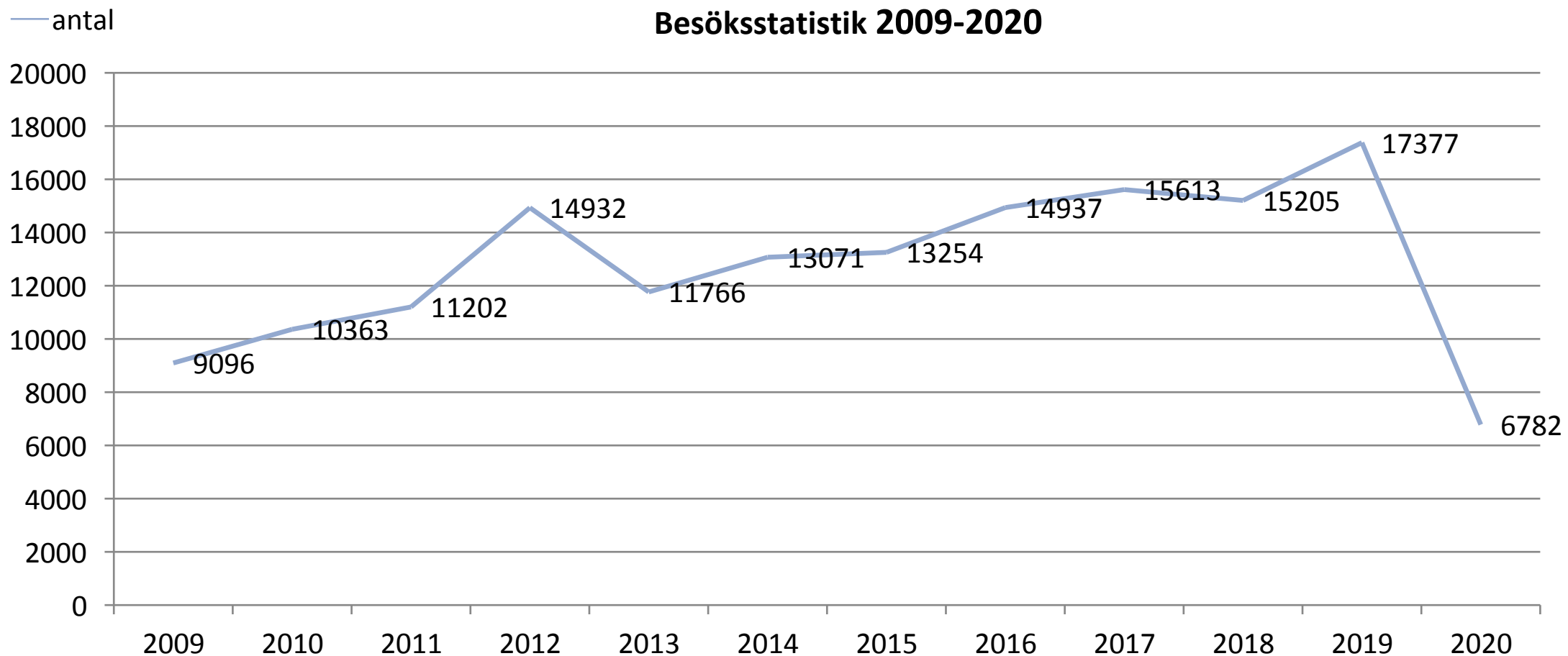

Målsättning

- *Att säkerställa museets fortlevnad*
- *Att bibehålla och vidareutveckla den museala/kulturella kvalitén vid VFM*
- *Att genom museet utveckla Vaxholms Kastell som besöksmål med såväl privatpersoner som grupper och företag som målgrupp*
- *Att behålla kompetens för utveckling av museet*
- *20 000 besökare på museet årligen, varav minst 5000 barn.*

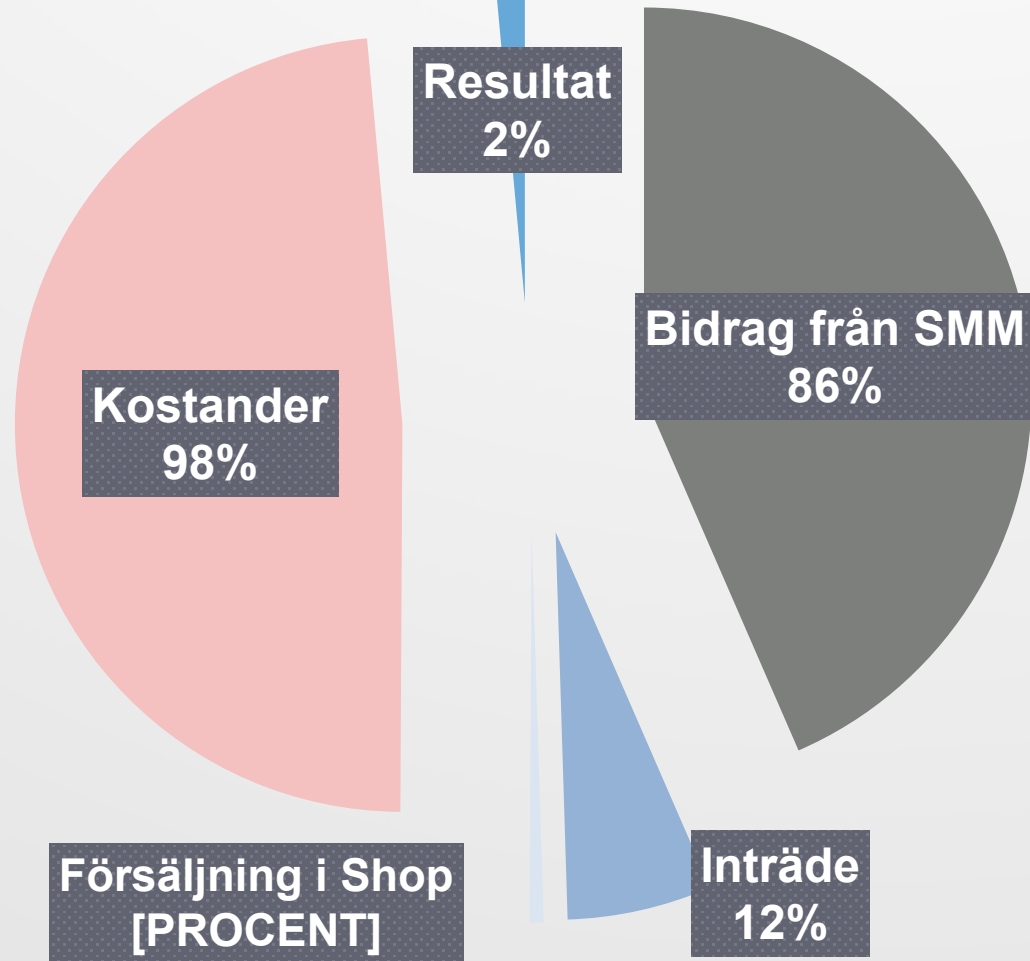
Besöksstatistik 2009-2020

NOT: Fördelning besökare 2019

Enskilda besök: 10626p Bokade grupper: 2565p Evenemang 4186p

Ekonomi 2020

2020

Omsättning	2 900 000 kr	
Bidrag från SMTM	2 500 000 kr	86%
Bidrag från övriga	0 kr	0%
Inträde	350 000 kr	12%
Försäljning i Shop	35 000 kr	1%
Kostnader	2 800 000 kr	98%
Resultat	84 000 kr	2%

Jämförelseår utan pandemi

Omsättning	3 400 000 kr	
Bidrag från SMM	2 400 000 kr	71%
Bidrag från övriga	140 000 kr	4%
Inträde	800 000 kr	24%
Försäljning i Shop	60 000 kr	2%
Kostnader	3 332 000 kr	98%
Resultat	68 000 kr	2%

VAXHOLMS FÄSTNINGS MUSEUM

Basutställning

Stockholms kustförsvars historia
Kustjägerutställningen
Utställningen om Ytterby Gruva
Utställningen Sjöminan
Årlig barnaktivitet
Livet på Kastellet

Tillfälliga utställningar

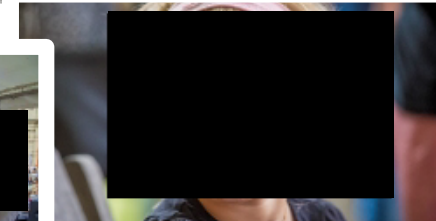
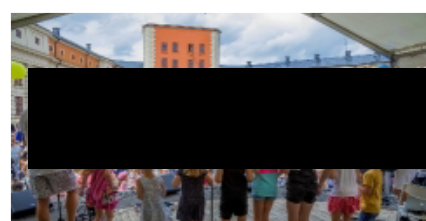
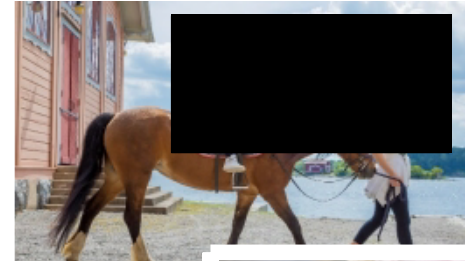
Radio Nord
Marinen 500 år (utställning 2022)

Evenemang på Kastellet

Barnens Dag
Beredskapsdagen
Camp Kastellet
Kulturnatt
Teatervandringar
Höstlovsöppet
Sportlovsöppet
Sekelskiftesdagen
Hälsodagen
Föredrag

Evenemang utanför Kastellet

Konst & Historia på Rindö Redutt
Visningar av Oscar Fredriks Borg
Historiska vandringar i Vaxholmslinjen

Varmt välkommen -till skärgårdens största muséum

